

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobkyně: **V. P.**, Mgr. Davidem Rašovským, advokátem se sídlem Hlinky 135/68, 603 00 Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2014, č. j. MPSV-UM/2881/14/4S-VYK, sp. zn. SZ/106/2014/4S-VYK,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 5. 6. 2014, č. j. MPSV-UM/2881/14/4S-VYK, sp. zn. SZ/106/2014/4S-VYK, **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný má povinnost zaplatit žalobkyni na nákladech řízení 3.900 Kč do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně Mgr. Davida Rašovského, advokáta se sídlem Hlinky 135/68, 603 00 Brno.

O d ů v o d n ě n í :

Ve včas podané žalobě žalobkyně uvedla, že dne 27. 11. 2013 podala žádost o změnu výše příspěvku na péči, kdy jí byla vyplácena částka 4.000 Kč měsíčně, neboť byla považována za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve II. stupni – středně těžká závislost. Touto žádostí chtěla žalobkyně dosáhnout změny stávajícího rozhodnutí o příspěvku na péči v tom smyslu, že by jí byl ode dne podání žádosti vyplácen příspěvek ve výši 8.000 Kč, což odpovídá III. – těžká závislost podle § 8 odst. 2 písm. c) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů ve spojení s § 11 odst. 2 písm. c) uvedeného zákona.

V rámci řízení o příspěvku u správního orgánu I. stupně (Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Jihlavě) bylo provedeno sociální šetření podle § 25 odst. 1 zákona o sociálních službách prostřednictvím sociálního pracovníka, jak vyplývá ze záznamu sociálního šetření pro účely řízení o příspěvku na péči. Současně byl zpracován posudek o zdravotním stavu žalobkyně pro účely posouzení stupně závislosti osoby podle § 25 odst. 2 zákona o sociálních službách ve spojení s § 8 odst. 1 písm. g) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

Správní orgán I. stupně vydal dne 19. 2. 2014 rozhodnutí č. j. 19381/2014/JIH, kterým ponechal příspěvek na péči v původní přiznané výši 4.000 Kč měsíčně. Své rozhodnutí odůvodnil zejména posudkem o zdravotním stavu žalobkyně vypracovaný posuzující lékařkou MUDr. Annou Matysovou. Z posudku vyplynulo, že žalobkyně nezvládá základní životní potřeby v těchto oblastech: oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. To představuje pět základních životních potřeb a její diagnóza byla tedy vyhodnocena jako středně těžká závislost, tj. II. stupeň závislosti na pomoci jiné fyzické osoby.

Žalobkyně nesouhlasila s rozhodnutím správního orgánu I. stupně a podala odvolání k Ministerstvu práce a sociálních věcí jako věcně a funkčně příslušnému správnímu orgánu. Správní orgán II. stupně si rovněž nechal vypracovat posudek PK MPSV ČR v Brně za účelem posouzení stupně závislosti. Posudková komise ve svém posudku došla k poněkud jiným závěrům, než posudkový lékař zpracovávající posudek pro správní orgán I. stupně. Posudková komise uzavřela, že žalobkyně nezvládá bez pomoci jiné fyzické osoby tyto základní životní potřeby: mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost. Odvolací správní orgán vycházející z uvedeného posudku posudkové komise pak rozhodl, tak že zčásti rozhodnutí změnil a ve zbytku potvrdil, a to rozhodnutí ze dne 5. 6. 2014, č. j. MPSV-UM/2881/14/4S-VYK.

V žalobě pak žalobkyně uvedla, že se domnívá, že odvolací orgán nerozhodl v souladu se zákonnými požadavky na hodnocení důkazů tak, jak vyplývají ze zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Nejvyšší správní soud dospěl k závěrům, že v řízeních o příspěvku na péči je sice posudek o zdravotním stavu pro účely zjištění stupně závislosti tzv. povinným důkazem, bez kterého nelze vůbec vydat rozhodnutí o příspěvku na péči (§ 25 odst. 2 zákona o sociálních službách), avšak musí být hodnocen jako každý jiný důkaz. Při hodnocení důkazů, které má správní orgán rozhodující o žádosti o příspěvek k dispozici, nelze vyjít pouze a jen z jednoho, byť nezbytného důkazu. Navíc takový rozhodující důkaz musí splňovat požadavky na přesvědčivost a celistvost a z tohoto pohledu vylučovat jakékoli pochybnosti (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2011, sp. zn. 3 Ads 105/2011; rozsudek ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. 4 Ads 125/2011).

Posudek musí být rovněž přezkoumatelný z hlediska zákonem stanovených podkladů v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, přičemž tato teze platí jak pro prvostupňové posouzení žádosti žalobkyně, tak i pro odvolací řízení. Správní orgán musí vycházet z posudku, který obsahuje nejen výrok, ale který musí být řádně a přesvědčivě odůvodněn s odkazem na doložený nález ošetřujícího lékaře, výsledek sociálního šetření, výsledek funkčních vyšetření a výsledek vlastního vyšetření posuzujícího lékaře (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, sp. zn. 4 Ads 50/2009).

K závěru o úplnosti a přesvědčivosti posudku lze dospět jen tehdy, pakliže se posudková komise vypořádá se všemi rozhodujícími skutečnostmi pro posouzení zdravotního stavu. Komise se však omezila jen na obecná konstatování, že neshledává medicínský podklad pro uznání závislosti žalobkyně na pomoci jiné fyzické osoby v oblastech, které namítala ve svém odvolání, tj. v oblasti komunikace a stravování, a navíc oproti posudku OSSZ, neuznala závislosti žalobkyně v oblasti péče o zdraví.

Jak již žalobkyně uvedla v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně, tak v oblasti komunikace je podle jejího názoru závislá na pomoci jiné fyzické osoby zejména proto, že není schopna sama komunikovat psanou formou, vzhledem ke zdravotnímu stavu nemůže uchopit do žádné ruky psací potřeby jako jsou propiska, tužka, apod., s pomocí jiné osoby je schopna se podepsat, a i to jí činí velké obtíže, není schopna používat mechanické prostředky komunikace sama, ale pouze za asistence syna, či jiné osoby; velké potíže jí pak činí ovládání mobilního telefonu, poněvadž atrofie svalstva na rukách jí to neumožňuje; ruce má velmi slabé, a proto jí činí potíže udržet v ruce jakoukoli psací potřebu. Nezvládá tedy komunikaci, kdy i z přílohy 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. vyplývá, že v oblasti komunikace se musí zkoumat schopnost posuzovaného používat běžné komunikační prostředky, což krom mluveného slova u žalobkyně nepřipadá do úvahy. Nakonec i v záznamu ze sociálního šetření je uvedeno, že z psané komunikace zvládá jen podpis. V oblasti stravování žalobkyně uváděla, že není schopna si sama jídlo naporcovat příborem, což jí musí dělat pečovatelky, případně její syn. K velkému překvapení žalobkyně změnila posudková komise MPSV posouzení oblasti péče o zdraví. S tím žalobkyně v žádném případě nesouhlasí, protože léky si není schopna s ohledem na její postižení rukou sama aplikovat. To, že ví, kdy si je má vzít, však nemůže postačovat k jednoznačnému závěru, že bude schopna si je sama i aplikovat. Její zdravotní stav to zcela vylučuje.

Odvolací orgán zcela rezignoval na posouzení všech důkazů ve vzájemné souvislosti a vystačil si jen s posudkem zpracovaným posudkovou komisí MPSV. To je však v rozporu s § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, který platí i pro odvolací řízení. Navíc se odvolací orgán jen zcela povrchně vypořádal s přesvědčivostí a úplností posudku, kdy se omezil na lakonické konstatování, že posudek těmito požadavkům vyhovuje. Odvolací orgán tak jen mechanicky vzal za své závěry PK MPSV v posudku, aniž by se blíže zabýval, na základě jakých důvodů došla PK MPSV k rozdílným závěrům oproti posuzující lékařce, která posuzovala zdravotní stav žalobkyně pro účely rozhodnutí u správního orgánu I. stupně. Takovými rozdíly se měl odvolací orgán podle názoru žalobkyně mnohem důkladněji zabývat a případně i provést doplňující dokazování ve formě specializovaného vyšetření k odstranění pochybností, které jsou takto vyvolány. Proto podle žalobkyně nedostal odvolací orgán požadavkům na hodnocení důkazů z hlediska přesvědčivosti a úplnosti, neboť posudková komise se nevyrovnala se všemi rozhodujícími skutečnostmi a zejména neodůvodnila řádně své závěry, neboť, jak uvedeno již výše, pouze konstatovala, že pro uznání závislosti v namítaných oblastech není medicínský podklad. Tento závěr však nijak blíže neodůvodnila. To však není zcela v souladu s aktuální judikaturou Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, sp. zn. 4 Ads 57/2009).

Žalobkyně tak považuje z výše uvedených důvodů rozhodnutí žalovaného za nezákonné a domáhá se toho, aby soud rozsudkem rozhodl tak, že rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2014 se zrušuje a věc se vrací tomuto orgánu k dalšímu řízení a dále žádala, aby soud zavázal žalovaného nahradit jí vzniklé náklady v souvislosti se soudním řízením.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že správní řízení bylo zahájeno na základě návrhu žalobkyně na změnu výše přiznaného příspěvku na péči dne 27. 11. 2013. Dne 29. 1. 2013 provedl prvoinstanční správní orgán sociální řízení v místě bydliště žalobkyně pro účely řízení o příspěvku na péči, kterým byla zjišťována její schopnost zvládat základní životní potřeby vymezené v § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách. Ze záznamu ze sociálního šetření vyplývá, že žalobkyně se po bytě pohybuje s pomocí dvou francouzských holí, ven nevychází. Při vstávání z lůžka se přidržuje nábytkem. Má omezenou jemnou motoriku (deformity prstů). Je orientovaná všemi směry, sluch je přiměřený věku, zrak má zhoršený (šedý zákal). Pokládáním otázkám a instrukcím rozumí, je schopna adekvátně odpovídat, z písemné komunikace zvládá pouze podpis. Donášku obědů do bytu zajišťuje pečovatelská služba. Nají se sama lžící, v případě potřeby jídlo (zejména maso) porcuje pečovatelka. Hrnec s pitím nepřenese. Sama se pomalu vsedě obleče, výběr vhodného oblečení zvládá. Zavazování tkaniček, zapínání zipů a knoflíků nezvládá. Ranní hygienu zvládá sama. Při celkové hygieně sedí na židli ve sprše, je schopna se sama namydlit, umýt si hlavu. Výkon fyziologické potřeby a následnou očistu zvládá, používá inkontinenční pomůcky. Léky jí vyzvedávají a připravují pečovatelky, je schopna dodržovat léčebný režim, má přehled o užívaných lécích. Péči o domácnost zajišťují pečovatelky. Hodnotu peněz pozná a sama s nimi hospodáří.

Dne 7. 1. 2014 provedla OSSZ Jihlava /dále jen „OSSZ“) posouzení zdravotního stavu oprávněné osoby pro účely řízení o příspěvku na péči, kdy bylo vycházeno ze zdravotnické dokumentace ošetřující lékařky, z dalších nálezů odborných lékařů a z výsledku provedeného sociálního šetření úřadu práce ze dne 29. 11. 2013. OSSZ dospěla k závěru, že žalobkyně je osobou, která se dle § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět základních životních potřeb a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby. Dle OSSZ nezvládá základní životní potřeby v oblasti oblékání a obouvání, tělesné hygieny, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Vznik posouzení byl od 27. 11. 2013 s dobou platnosti trvale.

Na základě posudku OSSZ Jihlava ze dne 7. 1. 2014 vydal úřad práce dne 19. 2. 2014 rozhodnutí o tom, že žalobkyni bude nadále poskytován příspěvek na péči v původní výši 4.000 Kč.

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně prostřednictvím svého právního zástupce odvolání s tím, že nesouhlasí se závěry posudkové lékařky OSSZ Jihlava, dle které nezvládá pouze 5 základních životních potřeb, neboť dle jejího vyjádření nezvládá navíc i základní životní potřeby v oblasti mobility, komunikace a stravování a splňuje tedy podmínky pro zvýšení poskytovaného příspěvku na péči. Odvolání později doplnila o nové lékařské zprávy.

Žalovaný v odvolání postupoval v souladu s platnými právními předpisy. Pro účely odvolacího řízení si vyžádal nové posouzení stupně závislosti žalobkyně PK MPSV, pracoviště v Brně. Dle posouzení PK MPSV ze dne 14. 5. 2014 je žalobkyně osobou, která si dle ust. § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby a není schopna zvládat pět základních životních potřeb v oblasti mobility, oblékání a obouvání, tělesné hygieny, osobních aktivit a péče o domácnost. Doba platnosti byla stanovena ve shodě s OSSZ.

Žalobkyně ani její právní zástupce nebyli přítomni jednání PK a nebyli seznámeni s posudkovým závěrem. Dopisem ze dne 7. 5. 2014 byl právní zástupce informován o tom, že posudková komise má dostatečně doloženou zdravotní dokumentaci pro vypracování posudku o zdravotním stavu bez osobní účasti a o dalším postupu PK MPSV. Na žádost PK bylo členkou posudkové komise, MUDr. Irenou Novotnou, provedeno dne 2. 5. 2014 neurologické vyšetření žalobkyně na klinickém pracovišti Fakultní nemocnice u sv. Anny Brno. Výsledky tohoto vyšetření byly PK MPSV doručeny dne 6. 5. 2014. Vzhledem k dostatečně doložené zdravotní dokumentaci, kterou PK MPSV doplnila o neurologické vyšetření na klinickém pracovišti členkou PK MPSV, kde je dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobkyně dostatečně dokumentován, neshledala PK MPSV potřebu další objektivizace zdravotního stavu formou návštěvy posudkového lékaře v místě bydliště žalobkyně, popř. přizvání žalobkyně k jednání PK.

Dle posudkového hodnocení PK MPSV žalobkyně trpí Friedrichovou nemocí. Jedná se o postižení všech čtyř končetin s výraznějším postižením na levé dolní končetině, kde je přítomen stav po korekční osteotomii levé paty, stav po artrodéze levého hlezna (v roce 2000) a stav po operaci kladívkovitého prstu levé nohy. Žalobkyně dále trpí mnohočetnou artrózou zejména levostrannou gonatrósou (artróza kyčelního kloubu), která je indikována k provedení náhrady kyčelního kloubu. Z důvodu zdravotních komplikací však bylo od této operace ustoupeno. Kromě bolestí kloubů má žalobkyně i bolesti zad při degenerativních změnách v oblasti bederní a křížové páteře. Na dolních končetinách je přítomen chronický lymfedém a chronická žilní nedostatečnost. Na horních končetinách není přítomno těžké postižení funkce či ztráta funkce, není přítomno těžké omezení pohyblivosti kloubů ani těžké paretické postižení či plegie. Dle neurologického vyšetření ze dne 2. 5. 2014, které bylo provedeno MUDr. Irenou Novotnou, odbornou posudkovou lékařkou z oboru neurologie, se žalobkyně pohybuje o holi, k vyšetření se dostavila s pomocí dvou francouzských holí. Venku se pohybuje na mechanickém vozíku. Při vyšetření byla lucidní, plně orientovaná, nebyla u ní zjištěna porucha řeči ani dysartrie. Na horních končetinách byly zjištěny bolestivé manipulace všemi klouby, stisk je symetrický, tonus přiměřený, oboustranně jsou končetiny eutrofické, diskrétně je naznačeno drápovité postavení prstů rukou, **jemná motorika je s omezením lehkého až středního stupně**. Při neurologickém vyšetření ze dne 2. 5. 2014 si žalobkyně sama svlékla kalhoty a halenku, úkony prováděla vsedě pomalejším tempem, sama se bez dopomoci položila, posadila na lehátko a uvolnila si ortézu levého kolene. Dle PK MPSV není u žalobkyně přítomno těžké postižení zrakových funkcí ani těžké postižení sluchu, žalobkyně komunikuje přiměřeně.

PK MPSV po prostudování podkladové dokumentace a vyhodnocení všech údajů týkajících se zdravotního stavu s ohledem na zjištěné funkční poruchy dospěla k závěru, že žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládne nebo zvládne s pomocí či dohledem 5 základních životních potřeb v oblasti mobility, oblékání a obouvání, tělesné hygieny, osobních aktivit a péče o domácnost.

Na rozdíl od posudkového lékaře OSSZ dospěla PK MPSV k závěru, že žalobkyně není z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu schopna zvládat základní životní potřebu v oblasti mobility, a to zejména z důvodu desaxace levé dolní končetiny při artróze kolene, v kombinaci s dalším postižením pohybového a nosného ústrojí, kdy je limitována ve zvládání samostatné chůze po schodech či delší chůze (bylo tak vyhověno jedné z námitek uvedených v odvolání ohledně nezvládání této základní životní potřeby). Dle závěru PK MPSV žalobkyně zvládá orientaci, neboť u ní není přítomna těžká porucha intelektu nebo

těžká porucha zraku či sluchu, žalobkyně má dostatečné smyslové i duševní schopnosti k chápání tohoto kdo je, kde je a v jakém čase se nachází. Z důvodu absence těžké poruchy intelektu, těžké poruchy zraku či sluchu a těžké poruchy funkce obou rukou či mluvidel (dle neurologického vyšetření ze dne 2. 5. 2014, MUDr. Irena Novotná, je stisk horních končetin symetrický, diskrétně je naznačeno drápkovité postavení prstů rukou, jemná motorika je s omezením lehkého až středního stupně) neshledala PK MPSV medicínský podklad pro nezvládání základní životní potřeby v oblasti komunikace.

K základní životní potřebě v oblasti stravování PK MPSV uvedla, že u žalobkyně není přítomno těžké postižení funkce horních končetin ani těžké postižení zraku či intelektu, žalobkyně má dostatečné duševní i smyslové schopnosti, schopnost příjmu stravy i dostatečnou motoriku rukou, aby mohla být schopna zvládat jednotlivé aktivity v rámci této základní životní potřeby. Uznání neschopnosti zvládání základní životní potřeby v oblasti oblékání a obouvaní posudkovým lékařem OSSZ považuje PK MPSV za hraniční a vstřícné, avšak přiklonila se k tomuto vstřícnému posouzení lékařem OSSZ. Dle PK MPSV je žalobkyně schopna obléknout a svléknout vhodné oblečení, potíže ji však může činit šněrovací obuv, kterou měla žalobkyně při neurologickém vyšetření, obuv se suchým zipem by zvládla. Žalobkyně zvládá výkon fyziologické potřeby, neboť u ní není dokumentována těžká trvalá inkontinence, ani těžké postižení funkce horních končetin, ani těžké postižení zraku či intelektu, žalobkyně je po bytě schopna samostatného pohybu. PK MPSV neshledala v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu žalobkyně medicínský podklad, z důvodu kterého by posuzovaná měla být neschopna zvládat péči o zdraví, neboť u žalobkyně není přítomno těžké postižení funkce horních končetin ani těžká porucha intelektu či zraku, žalobkyně má dostatečné fyzické, duševní i smyslové schopnosti, aby mohla být schopna jednotlivé aktivity v rámci této životní potřeby zvládat, proto PK MPSV posoudila schopnost zvládání této základní životní potřeby rozdílně od posudkového lékaře OSSZ.

Žalovaný dospěla k závěru, že posudek PK MPSV ze dne 14. 5. 2014 je úplný a do té míry přesvědčivý, že jím bylo spolehlivě prokázáno, že žalobkyně je osobu, která se podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby a splňuje tak zákonné podmínky nároku na příspěvek na péči ve výši 4.000 Kč. V posudku nebyly zjištěny žádné nesrovnalosti, PK MPSV se v konečném závěru shodla s hodnocením stupně závislosti s OSSZ. Posudková komise na rozdíl od OSSZ neuznala základní životní potřebu v oblasti péče o zdraví a uznala navíc za nezvládanou základní životní potřebu v oblasti mobility. Dle obou posouzení (PK i OSSZ) žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá 5 základních životních potřeb a považuje se tak dle § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost). Nebyly tak splněny podmínky nároku na zvýšení přiznaného a poskytovaného příspěvku na péči.

Podkladem pro rozhodnutí žalovaného byl posudek PK MPSV Brno ze dne 14. 5. 2014 a sociální šetření provedené dne 29., 11. 2013 úřadem práce.

Žalovaným bylo po přezkoumání rozhodnutí úřadu práce zjištěno, že se úřad práce nevypořádal ve výroku napadeného rozhodnutí s návrhem žalobkyně na změnu výše přiznaného příspěvku na péči. Z hlediska zásad ekonomie a rychlosti správního řízení změnil žalovaný napadené rozhodnutí zčásti tak, že se návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči podaný dne 27. 11. 2013 zamítá. Ve zbytku bylo rozhodnutí na základě PK MPSV ze dne 14. 5. 2014 potvrzeno.

K námitce žalobkyně, že žalovaný nerozhodl v souladu se zákonnými požadavky na hodnocení důkazů tak, jak vyplývá ze správního řádu a posudek PK MPSV nesplňuje požadavky přesvědčivosti a úplnosti (s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2011, sp. zn. 3 Ads 105/2011 a rozsudek ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. 4 Ads 125/2011), neboť posudková komise pouze obecně konstatovala, že neshledává medicínský podklad pro uznání závislosti žalobkyně na pomoci jiné fyzické osoby v oblastech, které namítala ve svém odvolání, tj. v oblasti komunikace a stravování, a navíc oproti posudku OSSZ, neuznala závislost žalobkyně v oblasti péče o zdraví, žalovaný uvádí, že v odvolacím řízení vyhodnotil posudek PK MPSV jako úplný a přesvědčivý důkazní prostředek, neboť PK PMSV v potřebném rozsahu odůvodnila, z jakého důvodu žalobkyně nezvládá základní životní potřeby v oblasti mobility, oblékání a obouvání, tělesné hygieny, osobních aktivit a péče o domácnost a proč je schopna zvládat zbylých 5 základních životních potřeb. Stanovení schopnosti zvládat základní životní potřeby nezávisí na volné úvaze příslušného posudkového orgánu, nýbrž musí odpovídat stanoveným posudkovým kritériím vymezeným v příloze č. 1 k vyhlášce č. 500/2006 Sb. Není rozhodující pouze konkrétní zdravotní postižení účastníka řízení, ale funkční dopad tohoto zdravotního postižení na schopnost zvládat základní životní potřeby.

Žalobkyně se domnívá, že je v oblasti komunikace závislá na pomoci jiné fyzické osoby, neboť vzhledem k jejímu zdravotnímu stavu nezvládá písemnou komunikaci. Dle jejího vyjádření neuchopí psací potřeby jako je propiska, tužka apod., s pomocí druhé osoby je schopna se pouze podepsat, a i to jí činí velké obtíže. Z důvodu atrofie svalstva rukou má potíže i s ovládáním mobilního telefonu. K tomu žalovaný uvedl, že PK MPSV na základě doložené zdravotní dokumentace a provedeného sociálního šetření dospěl k závěru, že u žalobkyně není přítomna těžká porucha intelektu, těžká porucha zraku či sluchu a těžká porucha funkce horních končetin či mluvidel. Je tedy schopna samostatně zvládat základní životní potřebu v oblasti komunikace. I z nálezu praktické lékařky MUDr. Hájkové ze dne 20. 12. 2013 vyplývá, že komunikace žalobkyně je přiměřená, zvládá čtení i psaní. Neurologickým vyšetřením ze dne 2. 5. 2014 bylo zjištěno, že na horních končetinách je bolestivá manipulace všemi klouby od ramenou po drobné klouby rukou, stisk je však symetrický, tonus přiměřený. Na horních končetinách je diskrétně naznačeno drápotivé postavení prstů rukou, jemná motorika je však pouze s omezením lehkého až středního stupně. Nejedná se tak o těžkou poruchu funkce rukou.

K námitce žalobkyně, že nezvládá základní životní potřebu v oblasti stravování, žalovaný uvedla, že dle PK MPSV není u žalobkyně přítomno těžké postižení funkce horních končetin ani těžké postižení zraku či intelektu, z důvodu kterého by neměla zvládat tuto základní životní potřebu. Dle závěru PK MPSV má žalobkyně dostatečně duševní i smyslové schopnosti, schopnost příjmu stravy i dostatečnou motoriku rukou ke zvládnutí jednotlivých aktivit v rámci této základní životní potřeby. Ze záznamu ze sociálního šetření ze dne 29. 11. 2013 vyplývá, že se žalobkyně sama nají lžící, pouze některé jídlo (zejména maso) jí porcuje pečovatelka.

K námitce žalobkyně, že nadále nezvládá péči o zdraví, žalovaný uvedl, že PK MPSV na rozdíl od lékaře OSSZ dospěla k závěru, že žalobkyně zvládá péči o zdraví, neboť u ní není přítomno těžké postižení funkce horních končetin ani těžká porucha intelektu či zraku. Žalobkyně má dostatečné fyzické, duševní i smyslové schopnosti, aby mohla být schopna zvládat jednotlivé aktivity v rámci této základní životní potřeby. Ze sociálního šetření ze dne

29. 11. 2013 vyplývá, že žalobkyně je schopna dodržovat léčebný režim, má přehled o užívaných lécích.

Žalobkyně dále namítala, že žalovaný neposoudil všechny důkazy ve vzájemné souvislosti a vycházela pouze z posudku PK MPSV, ve kterém nebylo blíže specifikováno, na základě jakých skutečností došla PK MPSV k rozdílným závěrům oproti OSSZ, která posuzovala zdravotní stav žalobkyně pro účely rozhodnutí u správního orgánu I. stupně. Je toho názoru, že takovými rozdíly se měl žalovaný důkladněji zabývat a případně provést doplňující dokazování ve formě specializovaného vyšetření k odstranění těchto pochybností.

K tomu žalovaný uvedl, že je s ohledem na ust. 25 odst. 3 zákona o sociálních službách vázán závěry učiněnými posuzujícím subjektem (tj. v odvolacím řízení PK MPSV), a to do té míry, že se od nich nemůže odchýlit. Rozhodnutí ve věci řízení o příspěvku na péči tedy musí korespondovat se závěry posuzujícího orgánu. PK MPSV měla při posouzení zdravotního stavu žalobkyně ze dne 14. 5. 2014 na rozdíl od OSSZ k dispozici nové (aktuální) lékařské zprávy, a to neurologické vyšetření ze dne 2. 4. 2014, MUDr. Petr Svítal, kardiologické vyšetření ze dne 24. 3. 2014, MUDr. Holub, a ortopedické vyšetření ze dne 14. 4. 2014. PK MPSV navíc doplnila doloženou zdravotní dokumentaci o neurologické vyšetření, které bylo provedeno odbornou lékařkou z oboru neurologie za přítomnosti žalobkyně. I přes doplnění zdravotní dokumentace o nové lékařské zprávy a osobní neurologické vyšetření žalobkyně se PK MPSV shodla v závěru s OSSZ ve stanoveném stupni závislosti. Žalovaný po opětovném přezkoumání celé věci neshledal důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí, a proto navrhol, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Zástupce žalobkyně u nařízeného soudního jednání, které se konalo dne 25. 11. 2015, uvedl, že žalobkyně skutečně není schopna provádět další základní životní potřeby, a to komunikaci, stravování a péči o zdraví. Žalobkyně má vážné problémy s motorikou rukou, takže absolutně není schopna si stravu přenést z místa na místo, není schopna si stravu sama naporcovat. Obědy jí vozí pečovatelská služba, takže pečovatelka jí jídlo připraví na talíř, naporcuje jí ho a odnese na místo, kde ho žalobkyně sní, to však pouze lžící. Pokud žalobkyně není schopna takovýto úkon provádět samostatně, jedná se o situaci, kdy tuto základní životní potřebu v běžném standardu nezvládá. Stejně tak je to s komunikací. Ke komunikaci totiž nepatří jenom hovorová řeč, jsou i další způsoby komunikace, které jsou zcela běžné, a které již žalobkyně nezvládne. Žalobkyně nemůže s ohledem na problémy s rukama psát, jediný úkon, který v tomto směru zvládá, je podepsat se, a to také velmi ztěžka. Žalobkyně s ohledem na problémy s rukama nemůže komunikovat prostřednictvím mobilního telefonu, protože tam, kde jsou nějaká tlačítka, nebo kde je potřeba jemnějšího pohybu prstů, by toto nezvládla. Stejně tak je to s životní potřebou péče o zdraví. Žalobkyně je schopna běžně vnímat jaké má zdravotní problémy, zda je potřeba užívat léky, atd., není však schopna, a opět s ohledem na problémy s rukama, si léky připravit a aplikovat je. Bez pomoci jiné fyzické osoby se v tomto směru opět neobejde.

Dále uvedl, že žalobkyně má za to, že žalovaný se řádně nevypořádal s vypracovaným posudkem PK MPSV a že tento posudek není úplný a přesvědčivý, přičemž takováto kritéria musí i dle judikatury NSS splňovat. Jedná se sice o důkaz povinný, tento však musí být hodnocen správním orgánem jako každý jiný důkazní prostředek. Posudková komise se ve svém posouzení neshodla s úřadem práce, když uznala navíc nezvládnutý jeden základní životní úkon, a to mobilitu, oproti úřadu práce, ovšem na druhé straně neuznala žalobkyni péči o zdraví, kterou uznal úřad práce, a přitom se s těmito rozdíly ve svém posouzení nijak

blíže nevypořádala. Žalobkyně má za to, že posudek PK MPSV je posudkem účelovým proto, aby byl uznán takový počet úkonů, které žalobkyni samostatně zvládá, aby jí nebyl přiznán III. stupeň příspěvku na péči, při kterém se musí jednat o nezvládnutí 6 – 7 úkonů, přičemž žalobkyni bylo uznáno těchto úkonů pět. Žalobkyně však trvala na tom, že s ohledem na zdravotní stav, a to zejména velké problémy s motorikou rukou, není schopna navíc zvládat také komunikaci, stravování a péči o zdraví. Navrhovala proto, aby žalovaný, kterému by měla být věc vrácena k dalšímu řízení, vydal nové rozhodnutí, z něhož vyplýne, že žalobkyni náleží příspěvek na péči ve stupni III.

Z připojených správních spisů bylo zjištěno, že žádost o změnu výše příspěvku na péči byla ze strany žadatelky podána na Úřad práce, krajská pobočka v Jihlavě dne 27. 11. 2013 a 29. 11. 2013 bylo ÚP ČR – krajská pobočka v Jihlavě, kontaktní pracoviště Jihlava provedeno ze strany sociální pracovnice sociální šetření. Toto sociální šetření bylo provedeno v místě trvalého bydliště posuzované a trvalo od 9.30 hod. do 9:50 hod., tedy 20 minut. K jednotlivým úkonům, které nebyly žadatelce přiznány, a to např. komunikace, je uvedeno, že žadatelka rozumí otázkám a instrukcím, je schopna adekvátně odpovídat. Z psané komunikace zvládá pouze podpis.

Pokud pak jde o další úkon, a to stravování, je uvedeno, že obědy odebírá po celý týden, do bytu je donáší pečovatelky. Žadatelka jí jídlo z kastrůlků lžící, nají se u linky, kastrůlky bere do dvou rukou, pokud je chce zvednout. Maso jí někdy nakrájí pečovatelky, spíše si bere měkkou stravu, omáčky. Hrnek si podá oběma rukama, nepřenesse ho. Dietu nemá. Pokud jde o péči o zdraví, uvedeno, že léky vyzvedávají a připravují pečovatelky, žadatelka zná svůj zdravotní stav a je schopna dodržovat léčebný režim, ví, kdy má léky pobírat.

Ze Záznamu vyplývá, že byl veden pohovor se žalobkyní. Soud má za to, že z tohoto Záznamu vyplývá, že skutečnosti, které jsou v něm uvedené, sociální pracovnice sdělila žalobkyně. Ve spise se pak nachází posudek o zdravotním stavu – posouzení stupně závislosti pro účely příspěvku na péči provedený lékařkou OSSZ Jihlava, z něhož vyplynulo, jakou zdravotní dokumentaci měla posudková lékařka k dispozici, tato dále pak uvedla, jakými zdravotními problémy posuzovaná trpí, z posudku vyplývá, že nezvládá základní životní potřeby, a to oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost, tedy že nezvládá celkem 5 základních životních potřeb.

Dne 19. 2. 2014 Úřad práce ČR, krajská pobočka v Jihlavě, kontaktní pracoviště Jihlava, pod č. j. 19381/2014/JIH vydal rozhodnutí, kdy rozhodl ve věci příspěvku na péči žalobkyně tak, že oprávněné osobě bude nadále poskytován příspěvek na péči v původní výši 4.000 Kč měsíčně. Podkladem pro vydání rozhodnutí bylo sociální šetření a dále posouzení zdravotního stavu žalobkyně lékařkou OSSZ Jihlava dne 7. 1. 2014.

S tímto rozhodnutím žalobkyně nesouhlasila, podala do něho odvolání s tím, že není schopna dále provádět samostatně základní životní potřebu, a to mobilitu, komunikaci a stravování. K mobilitě uvedla, že se pohybuje s pomocí francouzských holí jen na velmi krátké vzdálenosti (ne více než 20 m) a výhradně jen po bytě, což souvisí s tím, že má velice slabé ruce a postižení kolene na levé dolní končetině; již samotné vstávání z postele není schopna zvládnout pokaždé sama; pohybu mimo byt je schopna pouze na mechanickém vozíku za pomoci jiné osoby, přičemž i do výtahu ji musí někdo další pomoci, sama by tuto činnost nezvládla. Není tak schopná se sama dostat k lékaři, do obchodu, ani k využívání dalších služeb se nedostane bez pomoci jiné osoby; vzhledem k závažnosti zdravotního stavu

u levého kolene byla doporučena a naplánována operace – totální endoprotéza kolena, avšak po absolvování kompletního předoperačního vyšetření byla tato možnost vyloučena kvůli vysoké rizikovosti z hlediska zjištěných onemocnění a hrozby fatálních perioper a pooperačních komplikací, takže je tento stav takřka neměnný a spíše vykazuje tendenci k degeneraci. Pokud jde o komunikaci, uvedla, že není schopna komunikovat psanou formou, protože vzhledem k jejímu zdravotnímu stavu nemůže uchopit do ruky žádnou psací potřebu jako je propiska, tužka, apod., s pomocí jiné osoby je schopna se podepsat a i to jí činí velké obtíže; není schopna používat mechanické prostředky komunikace samostatně, ale pouze za asistence syna, či jiné osoby; velké potíže jí činí ovládání mobilního telefonu, poněvadž atrofie svalstva na rukách jí to neumožňuje; ruce má velmi slabé, a proto jí činí potíže udržet v ruce jakoukoli psací potřebu; jak vidno v této oblasti není v žádném případě soběstačná a bez pomoci jiné osoby nezvládá komunikaci psaným projevem, a proto se domnívá, že závěr posudkového lékaře nemůže obstát. Stejně tak i u stravování, není schopna si jídlo sama naporcovat za pomoci příboru, protože jí to neumožňuje stav rukou, na nichž má silně artrofované svalstvo a postižené šlachy, takže jí musí tyto činnosti provést někdo jiný, nejčastěji pečovatelský; stejně tak si nedokáže přenést sama talíř s jídlem, protože jí často z rukou vypadávají věci, které se snaží uchopit; co se týče pití, také není schopna si sama přenést hrnek s pitím, takže má často problém s obslužením se bez pomoci.

Žalovaný v rámci odvolacího řízení požádal PK MPSV, pracoviště v Brně, o vypracování posudku, tedy nové, další posouzení zdravotního stavu žalobkyně. Posudek byl vypracován dne 14. 5. 2014, kdy kromě předsedkyně posudkové komise, posudkové lékařky, byla přítomna další lékařka, MUDr. Irena Novotná, jejíž odborností je neurologie. V posudku posudková komise uvedla, které zdravotní zprávy měla k dispozici s tím, že navíc ještě žalobkyně doručila další lékařské zprávy a to z neurologického vyšetření ze dne 2. 4. 2014, kardiologického vyšetření ze dne 24. 3. 2014, dále ortopedické vyšetření ze dne 14. 4. 2014 a neurologické vyšetření ze dne 2. 5. 2014.

Posudková komise pak uvedla, že jsou k dispozici i lékařské nálezy z období po datu vydaného rozhodnutí. PK MPSV a dále uvedla, že prostudovala podkladovou a zdravotní dokumentaci, která byla dostatečná k projednání v nepřítomnosti a k přijetí posudkového závěru. V posudkovém zhodnocení pak uvedla, že kromě lékařských nálezů, které měla k dispozici a lékařských nálezů, které dodatečně žalobkyně doložila, bylo provedeno neurologické vyšetření dne 2. 5. 2014 MUDr. Novotnou, členkou posudkové komise, a to ve Fakultní nemocnici u sv. Anny v Brně.

V posudkovém zhodnocení bylo popsáno, jaké má posuzovaná zdravotní problémy a bylo pak uvedeno, že pokud jde o horní končetiny, není přítomno těžké postižení funkce či ztráta funkce, není přítomno těžké omezení hybnosti kloubů ani těžké paretické postižení či plegie. Na horních končetinách jsou bolestivé manipulace všemi klouby, stisk je symetrický, tonus přiměřený, střední, vyjma atrofie thenarů (méně hypotherarů) oboustranně jsou horní končetiny eutrofické, diskrétně je naznačeno drápotivé postavení prstů, jemná motorika je s omezením lehkého až středního stupně. Posuzovaná je orientovaná, není přítomno těžké mentální postižení, v dokumentaci je uváděn pseudoneurastenický syndrom. Není přítomno těžké postižení zrakových funkcí ani těžké postižení sluchu, posuzovaná komunikuje přiměřeně. Je kardiopulmonálně stabilizovaná, trpí řadou dalších zdravotních postižení, která nezpůsobují těžkou poruchu funkce, která by měla dopad na schopnost zvládání základních životních potřeb. Nálezy doložené v průběhu odvolacího řízení popisují aktuální zdravotní stav posuzované v době jejich vyhotovení a byly zhodnoceny v kontextu s další zdravotní

dokumentací posuzované, která dostatečně dokumentuje její zdravotní stav. PK po zhodnocení veškeré podkladové dokumentace dospěla k závěru, že posuzovaná je z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu neschopna zvládat 5 základních životních potřeb, a to mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost. Dále pak uvedla, že není medicínský důvod, proč by nemohla být schopna ostatní základní životní potřeby zvládat, přičemž funkční schopnosti dané zdravotním stavem se hodnotí ve vztahu k přirozenému sociálnímu prostředí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí a s využíváním běžně dostupných pomůcek, vybavení domácnosti, veřejných prostor, zdravotnických prostředků - facilitátorů, náhradních způsobů. Uvedeno dále, že PK MPSV v Brně je na rozdíl od lékaře OSSZ toho názoru, že posuzovaná není z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu schopna zvládat základní životní potřebu v oblasti mobility – z důvodu těžké desaxace levé dolní končetiny při arthrose kolene, v kombinaci s dalším postižením pohybového a nosného ústrojí, je dle názoru PK posuzovaná limitována ve zvládání samostatné chůze po schodech či delší chůze. PK MPSV neshledává v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu posuzované medicínský podklad, z důvodu kterého by posuzovaná měla být neschopna zvládat základní životní potřebu orientace, neshledává medicínský podklad, z důvodu kterého by posuzovaná měla být neschopna zvládat základní životní potřebu komunikace - u posuzované není přítomna těžká porucha intelektu ani těžká porucha zraku či sluchu, ani těžká porucha funkce rukou či mluvidel, posuzovaná má dostatečné smyslové i duševní schopnosti, schopnosti mluvidel i dostatečnou funkci rukou, aby mohla být schopna zvládat jednotlivé aktivity v rámci této životní potřeby. PK MPSV neshledává medicínský podklad, z důvodu kterého by posuzovaná měla být neschopna zvládat základní životní potřebu stravování – není u ní přítomno těžké postižení funkce horních končetin ani těžké postižení zraku či intelektu, posuzovaná má dostatečné duševní i smyslové schopnosti, schopnost příjmu stravy i dostatečnou motoriku rukou, aby mohla být schopna zvládat jednotlivé aktivity v rámci této životní potřeby. Uznání neschopnosti zvládání základní životní potřeby oblékání a obouvání považuje PK MPSV za velmi hraniční, velmi vstřícné, nicméně se přiklání k velmi vstřícnému posouzení lékaře RLPS. Pokud jde o péči o zdraví, u posuzované dle PK MPSV není přítomno těžké postižení funkce horních končetin, ani těžká porucha intelektu či zraku, posuzovaná má dostatečné fyzické, duševní i smyslové schopnosti, aby mohla být schopna jednotlivé aktivity v rámci této životní potřeby zvládat.

Poté bylo vydáno dne 5. 6. 2014 rozhodnutí žalovaného, kdy bylo rozhodnuto tak, že podle ust. § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu se odvolání zčásti mění tak, že návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči podaný dne 27. 11. 2013 se zamítá a podle ust. § 90 odst. 5 se napadené rozhodnutí ve zbytku potvrzuje.

V odůvodnění rozhodnutí pak mj. uvedeno, že odvolací orgán považuje posudek PK MPSV ze dne 6. 5. 2014 za zcela úplný a do té míry přesvědčivý, že jím bylo spolehlivě prokázáno, že odvolatelka je osobou, která se podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby, a splňuje tak zákonné podmínky nároku na příspěvek na péči ve výši 4.000 Kč. V posudku nebyly zjištěny žádné nesrovnalosti, PK MPSV se v závěru shodla s hodnocením stupně závislosti s OSSZ. Uvedená komise zpracovala posudek v řádném složení komise, jejíž jednání se odvolatelka nezúčastnila. Posudková komise prostudovala podkladovou dokumentaci, která byla dostatečná k projednání a přijetí posudkového závěru, za účasti odborného posudkového lékaře a lékaře specialisty (neurologa) podle povahy zdravotních obtíží tvrzených odvolatelkou, po studiu a vyhodnocení zdravotní dokumentace a na základě neurologického vyšetření ze dne 2. 5. 2014 provedeného členkou posudkové komise, zpracovala posudkový

závěr. PK MPSV vycházela při vypracování posudku ze spisu MPSV, včetně rozhodnutí a odvolání, ze spisu OSSZ Jihlava, včetně lékařských zpráv, ze sociálního šetření úřadu práce ze dne 29. 11. 2013 a lékařských nálezů. Komise ve svém posudku vyjádřila a v potřebném rozsahu odůvodnila, proč není odvolatelka schopna zvládat pět základních životních potřeb a z jakého důvodu zvládá zbylých pět posuzovaných základních životních potřeb. K tomu odvolací správní orgán uvedl, že stanovení schopnosti zvládat základní životní potřeby nezávisí na volné úvaze příslušného posudkového orgánu, nýbrž musí odpovídat stanoveným posudkovým kritériím vymezeným v příloze 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. Není tak rozhodující pouze konkrétní zdravotní postižení účastníka řízení, ale funkční dopad tohoto zdravotního postižení na schopnost zvládat základní životní potřeby. Posudková komise se s OSSZ neshodla v rozložení nezvládaných základních životních potřeb. Posudková komise na rozdíl od OSSZ neuznala základní životní potřebu v oblasti péče o zdraví a uznala navíc za nezvládanou základní životní potřebu v oblasti mobility. Toto odlišné posouzení nezvládání základních životních potřeb však nemá vliv na změnu posudkového závěru, neboť dle obou posouzení (PK MPSV i OSSZ) odvolatelka z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá 5 základních životních potřeb a považuje se tak dle § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost). Výsledek posouzení zdravotního stavu není ani v rozporu s výsledky provedeného sociálního šetření.

Posouzení věci Krajským soudem v Brně.

Žaloba je důvodná.

Podmínky nároku na příspěvek na péči stanoví část druhá, hlava I, ust. § 7 zákona o sociálních službách. Podle něho se příspěvek poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Podle ust. § 7 odst. 2 citovaného zákona má na příspěvek nárok osoba uvedená v ust. § 4 odst. 1, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle ust. § 8 citovaného zákona.

Stupeň závislosti posuzuje podle ust. § 25 odst. 2 a ust. § 28 odst. 2 zákona o sociálních službách na základě žádosti správního orgánu I. stupně příslušný orgán OSSZ, v odvolacím řízení potom Ministerstvo práce a sociálních věcí, které má pro tento účel zřízený, resp. využívá, posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů). Posudková komise MPSV při posouzení stupně závislosti zpracovává posudek ve formě kvalifikovaného podkladu pro rozhodnutí, v němž je dokumentován proces pořízení posudku, posudkový závěr a jeho odůvodnění.

Jak vyplývá z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 3. 2. 2010, č. j. 3 Ads 77/2009-60, dostupný na www.nssoud.cz), na posudek závislosti osoby na péči je třeba nahlížet jako na kterýkoli jiný důkazní prostředek, neboť se jedná sice o tzv. povinný důkaz, nicméně nikoliv o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Posudek podléhá hodnocení správního orgánu, jeho správnost není nikterak presumována.

Ačkoliv odborné lékařské závěry posudku nepodléhají hodnocení správních orgánů, neboť k tomu nemají správní orgány odborné lékařské znalosti, nezbavuje je to povinnosti hodnotit provedené důkazy ve správním řízení, a tudíž i správnost posudků z hlediska jejich úplnosti a přesvědčivosti (viz např. rozsudek NSS ze dne 18. 3. 2010, č. j. 6 Ads 143/2009-60, dále také rozsudek ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009-104, dostupné na www.nssoud.cz). Jinak řečeno, správní orgán nemůže bez dalšího převzít závěr posudkové komise jako pravdivý, aniž by se úplností a přesvědčivostí jejího posouzení zabýval. Základním předpokladem pro to, aby správní orgán mohl vyhodnotit přesvědčivost a úplnost předloženého posudku, je přezkoumatelnost posudku vzhledem k jeho zákonem stanoveným podkladům vymezeným v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Správní orgán musí tedy vycházet z posudku, který obsahuje nejen výrok, ale který musí být řádně a přesvědčivě odůvodněn s odkazem na doložený nález ošetřujícího lékaře, výsledek sociálního šetření, výsledek funkčního vyšetření, popř. výsledek vlastního vyšetření posuzujícího lékaře (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2009, č. j. 4 Ads 50/2009-63, dostupný na www.nssoud.cz). K závěrům o úplnosti a přesvědčivosti posudku správní orgán tedy může dospět jen tehdy, pokud se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník řízení uplatňující nárok na příspěvek na péči.

Soud má za to, že posudek PK MPSV vypracovaný dne 14. 5. 2014 zatím není posudkem úplným a přesvědčivým. K těmto závěrům soud dospěl na základě uvedených skutečností:

Podle § 9 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby:

- mobilita,
- orientace,
- komunikace,
- stravování,
- oblékání a obouvání,
- tělesná hygiena,
- výkon fyziologické potřeby,
- péče o zdraví,
- osobní aktivity,
- péče o domácnost.

Podle § 9 odst. 5 uvedeného zákona pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkční schopnosti z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu, v příijatelném standardu.

Podle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách a týkají se vymezení schopnosti zvládat základní životní potřeby u položky **komunikace** je uvedeno:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna porozumět se a porozumět, a to mluvenou, srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.

Soud má za to, že z posudku PK MPSV ČR, který byl vypracován v průběhu odvolacího řízení, nebylo zatím řádně zdůvodněno, proč posudková komise považuje tento úkon za zvládnutý v přijatelném standardu.

Je sice pravdou, že pokud jde o žalobkyni, je schopna se zcela běžně a normálně mluveným slovem dorozumět, když z vymezení pojmu komunikace v příloze č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. je však uvedeno také, že za zvládnutí komunikace se považuje i stav, kdy je osoba schopna se dorozumět, tedy komunikovat i psanou zprávou, což v případě žalobkyně z toho, co je uvedeno v posudku i v záznamu ze sociálního šetření, není zřejmé. Ze sociálního šetření vyplývá, že žalobkyně je schopna se pouze, a to za pomoci druhé osoby, podepsat, jinak není schopna s ohledem na problémy s rukama uchopit tužku a psát a dle názoru soudu, není schopna, s ohledem na problémy s rukama, se ani dorozumět psanou zprávou přes mobilní telefon a že by bylo pro ni velmi těžké i od jiné osoby SMS zprávy přijímat, tedy s jinou osobou komunikovat prostřednictvím mobilního telefonu nebo pevné telefonní linky, neboť by žalobkyně musela opět používat ruce, tzn. buďto „vymačkat“ čísla na číselníku telefonu, případně na dotykovém telefonu by opět musela učinit určité pohyby ruky, aby zadala příslušné telefonní číslo, co by pro ni mohlo být velmi složité.

Soud má za to, že s otázkou **komunikace**, kterou posudková komise shledala jako úkon zvládnutý ze strany žalobkyně, se dostatečně nevypořádala. Jak soud již zdůraznil, komunikace není pouze mluveným slovem, což žalobkyně beze sporu normálním způsobem zvládá, pokud však jde o komunikaci psanou zprávou, nebo vůbec komunikaci prostřednictvím písma, např. dopisu apod., toto by absolutně nemohla vzhledem ke svým zdravotním problémům zvládnout. Alespoň takto to má soud za zjištěné ze sociálního šetření. Pokud pak jde o **stravování**, v příloze č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. je uvedeno, že za schopnost zvládnout tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim.

Soud zde uvádí, že ze sociálního šetření, ale i z posudku PK MPSV vyplývá, že žalobkyně je schopna se se pomalu lžící najíst, je schopna se však najíst jídla, který jí někdo naservíruje, který jí někdo naporcuje, protože naporcovat např. maso by vůbec nezvládla, přičemž toto je nedílnou součástí každodenní stravy.

Stejně tak pokud jde o **péči o zdraví**, v příloze č. 1 ke shora uvedené vyhlášce je uvedeno, že za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovená léčebná a ošetrovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky, pomůcky.

Zde soud uvádí, že pokud jde o žalobkyni, smysly má v pořádku, takže je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, s ohledem na problémy s rukama však není schopna si sama léky připravit, aby je mohla požit (problémy s jemnou motorikou).

Soud zde zdůrazňuje, že u těchto tří základních životních potřeb, u nichž žalobkyni nebylo uznáno, že není schopna je sama provádět, je nutné přihlédnout k tomu, jak to ukládá zákon, že musí být prováděny samostatně v přijatelném standardu.

Soud má za to, že posudek PK MPSV zatím není úplný a přesvědčivý, neboť k těmto uvedeným třem položkám se dostatečně a přesvědčivým způsobem pro soud posudková komise nevypořádala.

Za této situace soud proto rozhodl tak, že rozhodnutí žalovaného ruší a věc vrátil tomuto orgánu k dalšímu řízení, když má za to, že posudek PK zatím není úplný a přesvědčivý.

Za dané situace bude nutné, aby bylo vydáno rozhodnutí nové, přičemž před vydáním rozhodnutí bude potřeba doplnit posudek PK MPSV v tom smyslu, aby se řádným a přezkoumatelným způsobem vyjádřil ke shora uvedeným třem položkám, které dle posudkové komise je schopna žalobkyně zvládat samostatně, přičemž soud z toho, co bylo uvedeno v sociálním šetření, a u jednání soudu byla přednesena právním zástupcem žalobkyně a také z toho, co bylo uvedeno v posudku posudkové komise, toto zatím nebylo rozhodně najisto postaveno.

Toto jsou důvody, které vedly soud dle § 78 odst. 1 soudního řádu správního k tomu, aby rozhodnutí žalované ze dne 5. 6. 2014 zrušil a věc vrátil tomuto orgánu k dalšímu řízení, přičemž je žalovaný vázán právním názorem soudu.

Pokud pak jde o náklady řízení, rozhodnutí se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s.

Ve věci měla úspěch žalobkyně, byla zastoupena právním zástupcem – advokátem Mgr. Davidem Rašovským, a proto má žalovaný povinnost jí zaplatit náklady právního zastoupení. Jedná se o odměnu za 3 úkony právní pomoci a to příprava a převzetí věci, sepsání žaloby a účast právního zástupce u jednání soudu dne 25. 11. 2015. Odměna je stanovena dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., kdy za 1 úkon právní pomoci náleží částka 1.000 Kč, k tomu je nutno ke každému úkonu připočítat režijní paušál 300 Kč, jedná se tedy celkem o částku 3.900 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 25. listopadu 2015

JUDr. Jana Kubenová, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová